

Meral ulha

BÜREM GÜNLERİM

Eğitim ve meslek yaşamımın önemli bir bölümü Amerika Birleşik Devletleri'nde geçti. ABD'den "kesin dönüşü" 1983'te yaptım. Daha sonra 1987'ye kadar Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev aldım. 1987'de ABD'ye geri dönerek Iowa Üniversitesi'nde tam teşekküllü bir kurum olan Öğrenci Danışmanlığı Merkezi'nde çalışmaya başladım.

BÜREM'le ilişkim 1993 yazında başladı. Bu yaz, yıllık tatilimi geçirmek üzere ABD'den Türkiye'ye gelmiştim. Arkadaşlarımı ziyaret için üniversiteye gittim. Fatoş Erkman bir öğrenci danışmanlık merkezi kurulacağını müjdeledi ve bu konudaki deneyimlerim nedeniyle benim de kuruluş sürecinde yardımcı olmamı istedi. Iowa Üniversitesi Öğrenci Danışmanlığı Merkezi'ndeki deneyimimden önce, Minnesota Üniversitesi'nde tamamladığım doktora stajımın bir kısmını ABD'de bu alanda kurulan ilk kuruluş olan Minnesota Üniversitesi Danışmanlık

Merkezi'nde yapmıştım. Çalıştığım yerlerde birikmiş hem hizmet, hem eğitim, hem de araştırma deneyimim vardı.

Davetin resmileşmesi üzerine, 1994 Bahar dönemi için Iowa Üniversitesi'nden yarıyıl (sabbatical) izin aldım. Bu izin Iowa Üniversitesi Öğrenci Danışma Merkezi'nde bir ilkti. Ocak ve temmuz ayları arasındaki süreyi İstanbul'da, Boğaziçi Üniversitesi lojmanında yaşayarak ve Danışmanlık Merkezi'ne yardım görevine ek olarak Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık son sınıf lisans ve yüksek lisans öğrencilerine uygulamalı dersler vererek geçirdim. O sırada BÜREM'de psikolojik danışman olarak yalnızca bir kişi, Ayşen Darcan çalışmaktaydı. Bir kişi çok azdı. Öğrencilerimi BÜREM'in kuruluşu çalışmalarına yardım için seferber ettim.

Bir taraftan da bir kurucu kurul düzenli olarak toplanmaktaydı. Anımsadığım kadarıyla, bu grup Necla Öner, Fatoş Erkman, Güler Fişek, Ayşen Darcan ve benden oluşmaktaydı. Danışmanlık Merkezi kurma projesinin kuramsal bir çerçeve yardımıyla gerçekleşmesi gerektiğini düşünüyordum. Bu nedenle, Ankara'da 1987de gerçekleşen "Yüksek Öğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık" konulu toplantıda sunduğum, doktora tezime dayalı uyum modelini kullanmayı kurul üyelerine önerdim. Bu modelin işlevselliğinin kanıtı mesleki hayatımda farklı ortamlarda, farklı görevlerde bir yol gösterici olarak kullanabilmiş olmamdı.

Çok kısaca özetlersem, bu model kişi ve çevresi arasındaki karşılıklı uyuma dayanır. Hoşnutluk boyutu, çevrenin kişinin gereksinimlerini ne denli karşıladığına, yeterlik boyutu ise kişinin çevrenin beklentilerini ne ölçüde karşıladığına işaret eder. Herhangi bir çevrede yaşayabilmek için kişinin bu çevre ile belirli bir derecede uyum halinde olması gerekir. Uyum için çevrenin beklentilerinin açıkça belirtilmesi ve kişinin bu beklentileri karşılayacak becerilerle donatılması gerekir ki bu da ruh sağlığında önemli bir kavram ve müdahale yöntemidir.

O sırada nüfusu aşağı yukarı 8.000 olan Boğaziçi Üniversitesi'nde kapsamlı bir gereksinim saptaması yapmak için yeterli zaman ve mali olanaklar yoktu. Uygulama dersini almakta olan öğrencilerimin de yardımıyla öğrencilerimizin en önemli gereksinimlerini belirledik; depresyon ve kimlik sorunlarının yaygın olduğunu gördük.

İlk gereken, danışmanlık merkezini tanıtmaktı. Bunda grup çalışmalarının etkili olacağı düşünüldü. Öğrencilerim Ayşen'le birlikte çalışıp ilginç tanıtım posterleri hazırladılar. Posterlerde grup hakkında bilgilerle birlikte merkezin açılışı da ilan edilmişti. Bu posterleri kampüsün her tarafına astık, duvarlarda üçer beşer bir aradaydılar ve müthiş dikkat çekiyorlardı.

“Depresyonla başa çıkma” ve “Ben kimim?” konulu gruplar açmıştık. Çok ilgi gördük. O kadar çok başvuran oldu ki “Diğer Grup” ismiyle üçüncü bir grup daha başlattık. Ayşen Darcan ve benden başka da grup lideri olmadığı için bu üç grupta yetinmek durumundaydık.

Geleneksel ve otoriter kültür ve üniversite öncesi eğitim öğrenciyi edilgin bir konumda bırakır. Üniversite ortamında ise öğrencinin başarılı olması için etkin olması; derslerde anlamadığı konular hakkında soru sorabilmesi, grup tartışmalarına katılması, sunu yapması beklenir. Yeni çevrenin bu beklentilerini karşılamak için öğrencilerin kendilerini güvenle ortaya koymayı öğrenmeleri gerekir. Bu konuda Aynur Atlas adlı yüksek lisans öğrencimizle bir uygulamalı tez hazırlamıştık, bu çalışmadan da yararlanarak öğrencilerimize kendini güvenle ortaya koyma becerilerini kazandırmak üzere çalıştaylar başlattık. Bu çalışmalar da çok ilgi gördü ve benim zamanımda ve sonrasında birçok grup çalışması yapıldı.

BÜREM çatısında çalışmakla sınırlı kalınmamalıydı; öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal hayatlarıyla ilgili belirlediğimiz çeşitli sorunları ve şikayetleri ele aldık, öğretim üyelerine, idari personeline ve yönetim ekibine taşıdık.

Kısıtlı zaman çok çabuk geçti, yeniden ABD’deki görevime döndüm. Ama BÜREM’de pişirilen çorbada tuzum olduğu için gerçekten çok mutluyum. Şimdi ise sık ABD ziyaretleriyle birlikte “temelli” dönüş yaptığım memleketimde eski öğrencilerimle birlikte mesleki yolculuğumu sürdürüyorum. BÜREM deneyimimiz ortak bir kültür oluşturdu, bunu geliştirmeyi sürdürüyoruz.

...